

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és kiadó hivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

A magyar nyelv joga.

Érdekes cikket közöl a bécsi külügyi kormány felhivatalos lapja, a Politische Korrespondenz, amennyiben igazolja és védi a magyar kormányt a nemzetiségekkel szemben a magyar állami nyelv jogainak érvényesítése tekintetében való jogos és köteles akcióit.

A bécsi felhivatalos hangoztatja, hogy a magyar kormány igenis magyarosítani akar, csak hogy nem üldözéssel, nem elnyomással, nem diktatura-paragraffussal, nem birtokkiszajátítással, hanem magyarosítani akar azaz, hogy a nemzetiségeket egygyé akarja tenni a magyar nemzettel érzelmben és gondolkodásban. Ezt csak úgy teheti, hogy terjeszti köztük a magyar nyelv tudását. A magyar nemzet nem elnyomni, hanem magához emelni egy szívvel, egy lélekkel akarja magával tenni a nemzetiségeket. Ez nemzeti politikánk pozitív magyarozata. A felhivatalos tovább megy és megvilágítja nyomban a magyarozat negatív oldalát is, mert kerekén kimondja, hogy a nemzetiségek nem lehetnek egyik velünk, ha nem tanulnak, ha nem beszélnek magyarul. Magunkévá tesszük a magyarozatnak mind a két oldalát. Csak nem régen fejtettük ki apróra hogy a magyar nemzeti államnak szuverénitása joga van arra, hogy a nemzeti nyelv érvényesülését követelje meg a közélet összes ágain. Minden jognak az egyik felől kell, hogy valami kötelesség feleljen meg a másik részén. Az állam jogával összhangban kell lenniök az állampolgárok kötelességeinek. Tiszta dolog tehát, hogy az állampolgárnak épp olyan mértékben kötelessége magyarul tanulni és magyarul beszélni, mint amilyen mértékben az államnak joga van követelni a magyar nyelv érvényesülését. Az állampolgár nem mondhatja: én az államnak azt a jogát igenis megadom, amazt pedig nem, adóját megfizetem katonáját megadom, de nyelvet nem adom meg neki, magyarul nem beszéllek, nem tanulok. Az állampolgár nem válogathat a kötelességekben; nem is állampolgár a szónak politikai és bölcsészeti értelmében mindaddig, míg nem teljesíti az állammal szemben összes kötelességeit. A ki nem tud magyarul, aki gyermekeit nem taníttatja magyarul, vagy tud, de nem akar beszélni magyarul, az lehet embertársunk, lehet felekezeti barátunk, lehet adófizető társunk és ujonczállító társunk, de nem lehet polgártársunk.

Érdekesnek és fontosnak tartjuk ezt a különben nagyon természetes és egyedül helyes álláspontot különösen azért, mert nemzetiségeink néha-néha feszülő agitátorai, hogy békesség-bontó törekvéseiknek némi tekintélyt szerzzenek, néha nyíltan is, de titokban annál gyakrabban, arra szoktak czélogatni, hogy monarchiánk vezetőiben, ha nem is pártolásra, de legalább elnevezésre számíthatnak.

Nyíltan és határozottan értésükre van adva, hogy akiknek a magyar nyelv megtanulására alkalmuk volt, de azt nem használták fel; s azok, akik tudnak, de nem akarnak beszélni az állam nyelvén: vétkeznek állampolgári kötelességeik iránt.

Értésükre van adva, hogy a jövő nemzedék, amely a ma érvényben levő közoktatásügyi törvények uralma alatt nő fel, nem fogja többé az idegen ajku polgárokat a haza hű fiainak elismerni.

Értésükre van adva, hogy nemzeti programmal nem léphet be senki a magyar parlamentbe. A magyar állam senkit fel nem ruházhat azzal a joggal, hogy a magyar államot jelenlegi alakjában és alaptörvényeiben megtagadhassa.

Reméljük, hogy erre a figyelmeztetésre meg is fogják érteni.

SZEMLE.

Az angol koronázás. Az angol király megkoronázása fényes ünnepek közt történt meg. Az ódon Westminster templomot pazarul feldíszítették zászlókkal és az angol czímerrel. A templom padjait az angol katonai és polgári előkelőségek s a tengerészeti főtisztek töltötték be. Tizenegy óra után lépett a temp-

lomba a dewonshirei herceg a koronával. Mellette haladt a királyi kardot vivő Londonderry marquis. A fényes kíséret tagjai között voltak Balfour miniszterelnök, Halsbury lordkancellár és Civy herceg. Ünneplés csend lett, midőn a királyné a templomba lépett. Nemsokára felhangzott a „Vivat regina Alexandra” (eljen Alexandra királyné). A zaj lecsillapulta után felharsant a katonazené s belépett a király, aki mosolyogva fogadta a hódolat óriási meggyújtózásait és egyenesen a trón felé tartott s ott meghajolt a királyné előtt s térdre hoesátkozva imádkozni kezdett. Ezután következtek az egyházi szertartások. A Canterbury érsek felkente a királyt, fejére tette a koronát s oldalát az uralkodói karddal övezte. Ezek után a király aláírta az ünnepies esküförmőt és a hódoló külföldiégeket fogadta. Elsőnek a Canterbury érsek fejezte ki hódolatát s utána a walesi herceg. Következett a királyné megkoronázása. A szertartás után az egész gyülekezet felállt s harsány hangon kiáltotta: Good save the king and the queen. (Isten óvja a királyt és királynét.)

Az ünnepély egy óra után ért véget s a királyi pár az utca város szélére üdvözlőgála közt tért a Buckingham-palotába. A nép lelkesültsége leirhatatlan volt, midőn a király, aki a koronát viselte, a királynéval megjelent a palota erkélyén.

A királyt a koronázás fáradalmi éppenséggel nem merítették ki. A királyi család vasárnap részt vett a St. James kapujában tartott háladáó istentiszteleten. Egyidejűleg a Szent Pál székesegyházban is volt istentisztelet, melyen az angol állami előkelőségek s a papok főemberei diszruhában jelentek meg.

Angol pénz hazánkban. Angliából jövő hírek szerint egy előkelő londoni bankház több millió forintnyi befektetést ohajt Magyarországon elhelyezni 4%, esetleg olesőbb kamat mellett is. Az angol pénzpiacnak ez az érdeklődése gazdasági életünkre igen nagy fontosságú. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy ipari fejlődésünknek az a legnagyobb akadálya, hogy nagy államok fejlett iparával a mi kis tőkenk segítségével nem konkurrálhatunk.

Dr. Hámory László orsz. képviselő Vizaknán.

A képviselőház nagy szünetét arra használta fel Vizakna város derek képviselője, hogy igazán meglepettesszerűen megjelenjen kerületében és közvetlenül is érintkezzen a kedélyek elcsendesülése után lehetőleg mindenkivel, röviden számot adva eddigi működéséről is. F. hó 10-én vasárnap Nagyszebenből kocsin érkezett Vizaknára Török Bertalan képviselővel és Schröder Belával, az „Arad és vidéke” cz. napilap szerkesztőjével, Vizaknára, melynek közönsége részben a megelőző napon, részben csak aznap értesült jöveteléről. Vizaknához közeledve, két nemzeti zászló alatt szépszámu banderium fogadta, s dr. Szöcs Géza tanár, e tevékeny és lelkes fiatal munkása a magyar-román jó egyetértésnek, diszmagyarban üdvözölte. Vizaknára beérve, nagy közönség üdvözölte dr. Hámoryt éleak eljenzéssel és szertreáskával, a választók nevében pedig Ambrus Karoly polgarmester szép beszéddel. Hámory meghatva köszönte meg a szíves fogadtatást s felhívta a választókat, hogy nyomban megtartandó beszámolójat hallgassák meg. A város-ház előtti téren nagy közönség gyűlt össze, mely figyelemmel hallgatta meg Hámory szép, csengő hangon mondott beszédét, melyet románul is ismételt. Beszédében megemlékezett a kiegyezési tárgyalásokról, bizalmát fejezte ki kormányelnökünk rendkívüli tevékenysége és munkálkodása iránt, mely remélhetőleg biztosítani fogja hazánk közgazdasági helyzetét, s azután részletesen elmondta a vizaknai tagosítás helyzetét s az igazságügyi és a földmívelési miniszter urakkal e tekintetben többször tett érintkezése alapján igyekezett megnyugtanni az érdekelteket, kifejtve, hogy igenis lehetséges lesz azoknak, akik a közlegelők és az erdők felosztását nem kívánják, ezen ohajukat elérni akképpen, hogy az ő illetményük egy darabban lesz kiszakítva.

Szívesen ajánkozott, hogy maga személyesen képviselni fogja a jogos érdekeket. Sokszoros eljenzéssel és szertreáskával kísért beszede után a közönség közé ment s hosszasan beszélt a köreje seregelt gazdakkal. Azután látogatásokat tett. El lehet mondani, hogy nagy műveltsége, széles körű gazdag tapasztalatai és kellőes módjával gyorsan meghódították a közönséget s mépszerűvé tették minden körben. Délután 3 óra volt, midőn az egyszerű, izléles ebédhez ültek a választók képviselőjükkal, ki Ambrus Karoly polgarmester felkösöntője után szép beszédben ellette a választó közönséget s képviselő társát, Török Bertalan, Gyorsan következtek a pohárköszöntők Török Bertalan, Bakk Endre plébános, Ambrus Karoly, Zsedényi bányaanyag, dr. Szöcs Géza, Albu tanácsos, Schröder szerkesztő részéről, s általános tetszésben részesült dr. Hámory szép köszöntője Széll Kálmán miniszterelnökre, melyet Török Bertalan indítványára Vizakna város közönségének bizalma és tisztelete kifejezésével táviratilag tudattak a miniszterelnökkel.

Még sokáig maradt együtt a nagy társaság, mely nemcsak kellemes emlékekkel távozott, hanem azon meggyőződéssel is, hogy dr. Hámory Lászlóban egy a város érdekeit alaposan ismerő, munkás és tevékeny képviselőt tisztelhet s mondhat magáénak.

Vizaknai.

A Foia Poporului a román tanítás érdekében.

A Nagyszebenben megjelenő „Foia Poporului”, melynek magyarellenes érzelmeit eddig is majdnem minden sorából észlelhettük, folyó hó 10-én megjelent számában is többszörös jelet adja gyűlölködő, epés indulatainak. Így pl. Kossuthot tónak mondja; neve is — ugy mond — berbecset jelent, és ez a szláv eredetű ember jelentőség tekintetében össze sem hasonlítható Jánkuval! Ilyen alapossággal intézve el a szabadság e világszerte ismert nagy alakjának „jelentőségét”, könnyen felfogható a „La gimnasia române” című vezércikkének czélzata, melyben feljajdul a miatt, hogy milyen sok román fiu tanul a magyar gimnáziumokban! Pl. Nagyszebenben a beirt tanulóknak több mint fele román. Pedig ez nagy hiba, mert véleménye szerint a magyar intézetekből kikerült ifjak nem tudnak jól románul, nem ismerik a románok történetét s nem lelkesülnek úgy, amint kellene, saját népük sorsa iránt, ami nem is csoda, — folytatja — mivel ezen idegen (straîne) iskolákban nem hall semmit a maga népéről, vagy ha hall is, csak az igazat nem hallja (?), hanem hall lenézést és gonyt (?), s nem is ritkán lehet látni olyan románit, aki azt hiszi, hogy a románok még kevés a műveltsége, csekély az irodalma s általában kevés haladást tett. Ez a tudatlanságból eredő téves hit okozza, hogy becsmerli mindazt, ami román s magasztalják az idegent. De honnan is tudná az idegen intézetben nevedekett román ifju, hogy minő gondolatokat és nyelvezetet találhat Stanici, Hasdeu, Carmen Sylva, Ureche és más ujabkori író műveiben s azon irodalmi szemleket, ahova ezek irnak? honnan tudhatnák, hogy a régi történelm-írók, mint Balcesku, Tatulescu, Xenopol, Baritiu, mily magasztos eszméket fejtegetnek? Ezeknek nevüket sem hallották, nemhogy műveiket olvasták volna. De miből is meríthetnének lelkesülést saját lapjuk iránt, mikor mindezeket elhallgatják a magyar iskolákban, ahol azt mondják nekik, hogy Hora nem a saját népe hitvány sorsának javításáért küzdött, hanem egy közönséges zsvány volt, Janku pedig éppen bandita-főnök. Ezért azt ajánlja a „F. P.”, hogy ha a román szülők a közelség s a nyelvek tanulása kedvéért taníttatják is gyermekeiket idegen iskolákban, tegyék ezt a gimnázium I—VI osztályáig de a VII. és VIII. vagy éppen a VI. osztályon kezdve vigyék Balázsfalvára, Brassóba, Naszódra román gimnáziumokba, ahol megismerik a román irodalmat és saját népük valódi történelmét, melyet aztán megkedvelnek.

És ez a lap a magyar sajtószabadság áldásait így használja fel a gyűlölködés szítására s így el vissza

a magyarság türelmével! Hiszen éppen Nagyszébenben az állami gimnáziumban dr. Szócs Géza tanár igazi nemes buzgalommal tanítja a román nyelvet és irodalmat; a budapesti és kolozsvári egyetemeken külön román irodalmi tanszék van; a magyar gimnáziumokban nem tanítanak gyűlölködést a román és a szász ellen s nem hamisítják meg a történelmet, mint pl. Xenopol. Carmen Sylva gyönyörű műveiben igazán tudunk gyönyörködni s Toilescu tudományosságát nagyra becsüljük. Hát az első román bibliát nem Rákóczy György fejedelem nyomatta? De elég ennyi is! Mennél több állami iskolát kell állítani, ahol nem bolondítanak s nem tanítanak gyűlölködést, ez a fő.

Kövezetvám-vita a gazdasági egyletben.

Nagyenyed város kövezetvám-tervezete ügyében több közlemény jelent meg az utolsó években lapunkban, s a kérdés horderejével fogva ismételtén foglalkozni fogunk vele.

1892. év november 4-én tárgyalta a város képviselő-testület a kövezetvám-tervezetet, melyet a kereskedelmi miniszter az iparkamarának véleményezésre kiadott. Akkor az iparkamara is, a miniszter is kifogásokat emelvé a tervezet ellen, az átdolgoztatott több ízben és hova-tovább mind nagyobb terjedelművé vált.

E tervezet delelopontja volt Fellner Lajos főmérnöknek 1901. február 10-ki átdolgozása.

E szerint egyszerű és mérsékelt díjszabással 33.238 korona évi bevétel lett volna elérhető, melyre 500.000 korona kölcsön felvétele által a város 24 utcájának utteste és csatornája lett volna kövezettel ellátható, s 3 új hid és 3 új utca létesített volna 5 év alatt.

Ezen tervezet díjtételei a következők voltak:

1. Minden, a városba érkező befogott vagy szabadon hajtott nagy marha után 10 fillér, apró marha után 5 fillér.

2. Minden métermázsa a vonaton behozott áru után, ha annak értéke 10 koronát meghalad, 10 fillér, azon alul 5 fillér.

A díjtételek számos bizottsági tárgyalás után a városi képviselő-testületnek 1901. évi június hó 11-én tartott gyűlésében leszállították és pedig:

1. Minden befogott vagy köznapon szabadon felhajtott nagy marha után 6 fillérre.

2. A vonaton érkező áruk métermázsa után, ha 10 koronán felüli értékűek, 8 fillérre, kisebb értékűek után 4 fillérre.

3. Heti és országos vásárok alkalmára pedig a felhajtott nagy marha után meghagyott 10 fillér, az apró marha után úgy vásár-, mint köznapokon 4 fillérre mérsékelte a díjtételeket.

Ezen díjszabás már csak 350.000 korona kölcsön felvételét engedte meg, és a költségvetés is ennek arányában szállítottatott le.

Az alsófehérmegyei gazdasági egylet 1902. év augusztus hó 6-án tartott ülésében a kereskedelmi miniszter urhoz felterjesztendő véleményében a díjtételeket leszállíttatni javasolja a vásárra hajtott nagy marhák után 6 fillérre (10-ről), az apró marhák után 2 fillérre (4-ről).

Ezen díjtételek mellett már csak 250.000 korona maradna kövezetre, hidakra és új, rövidített utca-összeköttetésekre.

A vita menete a következő volt:

Székelyhidy Viktor gazdasági egyleti titkár előterjeszti, hogy a közigazgatási bizottság véleményt kért Nagyenyed város kövezetvám-tervezetéről vonatkozólag az egyesülettől. Elnök ő méltósága a tervezetet kiadta véleményadásra Gáspár János egyesületi igazgatónak, ki írásban beadott véleményében, melyet szóbeli indoklással is kibővített, czélszerűtlennek találja azt, hogy a nagy marhákra nézve vásárnapokon és köznapokon különböző díjtételek legyenek: 10 és 6 fillér; a díjtételeket úgy köz-, mint vásárnapokon egyenlően kívánja megállapíttatni.

Továbbá azt hiszi, hogy a vásárok ily magas díjtételek mellett hanyatlani fognak; azért ezek leszállítását véleményezi, annál is inkább, mert a tervezetben felsorolt létesítmények, nevezetesen a vasúthoz vezető út létesítése, nem oly szükséges a város fejlődésére, hogy e miatt vásáraink forgalmát kockáztathatjuk, mert ismeretlen az a hatás, mit a díjtételek vásárainkra gyakorolni fognak. Meggyőződése, hogy Nagyenyed vásárai azért oly jelentékenyek, hogy eddig a nagy állatokra nézve behozatali díjtételek nem szedettek, mint másutt.

Dr. Winkler Albert kéri a választmányt, hogy fogadná el a város által megállapított díjtételeket, mert azt hiszi, hogy vásárforgalmunk, nevezetesen a nagy marhafelhajtás, nem azért nagy (100.000 drb évenként) hogy behozatali díjtételek nincsenek, hanem azért, mert vidékünkön a marhatenyésztésre a viszonyok kedvezők és ezen viszonyokra nézve a tervezett díjtételek hatást gyakorolni nem képesek, a város fejlődését pedig érzékenyen fogja hátráltatni 4000 ko-

rona kövezetvám jövedelem csökkenés a közforgalmi eszközök javítására irányzott törekvésében.

Nem lehet attól tartani, hogy 30 kilométer területen belül, mennyire a vásári központok terjedni szoktak, más versenyző, piac károsítsa a nagyenyedi vásárokat, mert pl. Tóvis behozatali vám-díjtétele egy nagy marha után 16 fillér, Marosujváré 20 fillér, tehát Enyed a 10 filléres díjtétellel még mindig előnyben fog maradni.

De tapasztalati tényre is lehet hivatkozni a tekintetben, hogy ily díjtétel nem árt a vásárnak. Ugyanis Nagyszébenben 1899. év február 1-én hozott be az enyedihez hasonló kövezetvám-díjszabás, s a beszerzett adatok szerint semmi ártalmas következménye a vásárra nézve nem volt, amit igazolnak a kövezetvám behozatala előtti 1 év és behozatala utáni 2 év következő adatai, melyek a vásárokon eladott állatok számára vonatkoznak:

	Szarvasmarha	Ló	Juh	Sertés
1898-ban	22893	1758	14900	14781
1899-ben	22221	1341	14200	15117
1900-ban	22128	1501	17300	14136

Ezen adatok a vásári jegyzőkönyveken alapulnak és teljes döntő bizonyítékú erővel bírnak.

Az aprómarha díjtételének 4 fillérről 2 fillérre leszállítása pénzügyi szempontból nem oly fontos, de minthogy Marosujvárt is a legkisebb díjtétel 4, a legnagyobb 12 fillér, tehát általában az enyedi díjtétel nagyon alacsony s nincs ok további leszállításra.

Marosujvárt ugyanis fizetnek egy bárány, malacz, juh és kecske után 4 fillért, egy borjú után 8 fillért, egy rideg sertés és tinó után 10 fillért, egy kövér sertés után 12 fillért.

Egyebiránt a forgalom csekélységénél fogva (a felhajtás 37.900 drb) az aprómarha díjtételének megállapítása csak pár száz koronával érinti a vámtervezetet.

Végül szóló beismeri, hogy czélszerűtlen a különböző díjtétel (10 és 6 fillér), de ezen különbözet az eredeti tervezetben nem is volt benne, a vám-leszállítást a képviselőtestület eszközölte a köznapj díjtételre vonatkozólag.

Gáspár János válaszában tiltakozik az ellen, hogy a kövezetvám-díjtételek a behozatali vásárvám-díjtételekkel összehasonlíttassanak; ő kész volna hozzájárulni a 10 filléres díjtételhez, ha a város azt a vásárvám-szabályzatba venné fel. Arra is hajlandó, hogy az aprómarhák díjtétele 4 fillérben meghagyassék.

Tóth Miklós közbeszél: Hol lesz akkor az arány a nagy állatok díjtételével szemben? Hagyjuk meg a 2 fillért.

Dr. Winkler Albert válaszában azt mondja hogy a kisgazdának mindegy az, vajjon kövezetvám vagy behozatali vásárvám ezimén fizeti-e meg a tíz fillért; egyiknek vagy másiknak célját nem ismeri és egyik se fog tetszeni neki.

Azonban a gazdasági egylet intelligens választmánya igenis megérti a különbséget, mely abban áll, hogy a vásárvám-díjat a város bármire kötheti és esetleg a gazda semmit se kap ellenértékül a vám illetékéből, míg a kövezetvám-díjtételek minden fillére csakis a forgalmi eszközök javítására lévén fordítható, a kövezetvám által biztosítva van egy részről a gazda, hogy mindent visszakap, más részről a választmány, hogy Nagyenyed fejlődése hatalmasan fog pár év alatt előmozdíttatni.

Zeyk Kálmán szintén czélszerűtlennek tartja, hogy köz- és vásárnapokon különböző díjtételek szedessenek, mert ez egy részről zavarja a falusi kisgazdát, másrésztől visszaélésekre adhat alkalmat, melyek elkerülésére inkább a magasabb díjtételt volna hajlandó elfogadni.

Balogh Ferencz is a magasabb díjtétel mellett szólal fel.

Zeyk Dániel elnök czélszerűtlennek tartja, hogy éppen vásárnapokon nagyobb kövezetvám-díj szedessenek, mint köznapon; inkább fordítva kellene, hogy legyen, mert vásárra jöven a gazda, a város forgalmát emeli és ez által hasznat hoz közigazdaságilag a városnak.

Müller Mihály a kisebb díjtételt pártolja.

Elnök kimondja, hogy a választmány a díjtételek leszállítását fogja ajánlani és a gazdasági egylet véleményének megszerkesztésével Gáspár János egyleti igazgatót bizza meg.

Alsó-Fehér vm. közigazgatási bizottsága tegnapi ülésében foglalkozott e fontos kérdéssel az iparkamara, államépítészeti hivatal és gazdasági egylet előterjesztései alapján.

Felenyed—remetei utvonala.

A felenyed—remetei törvényhatósági utvonalaon egy utkaparó lakás építése tervezetik a Nagyenyed várostól a Szabaderdőben nyerendő tavas tiszta helyen. Ez építkezés által a páratlan szépségű turista-utvonalaon újra egy menedékház is szolgáló helyiség áll elő az ott hirtelen előtörő zivatarok esetére.

Folyó hó 8-án járt ki a városi bizottság a hely megszemlélésére, és ez alkalommal azt is tapasztalta, hogy mily szükséges a pilisi menházna egy istálló és kocsiszin, mert d. u. 2—3 óra közt oly jéggel vegyes zápor dühöngött, hogy a lovakat a menház verendájára kellett beállítani.

A remetei csendőrség figyelmét kihívja az a rosszakaratu tény, hogy a menházra egy öt métermázsa kőszikladarab bocsátottott le közelebről, mely szerencsére csak a verenda korlátjából szakított le 2 métert, de ha más irányt vesz az utkaparó lakását és családját zúzhatta volna össze. A gyanu az elbocsátott régi utkaparó elien irányul.

A szabaderdei szerpentin azon pontjánál, mely a muzinai völgyre oly szép kilátást nyújt, a város négy méter magas földt messzevezőt (bellevue) építhetne, mely a turistáknak élvezetül és menedékház is szolgálhatna.

A megyei Karpát-egylet a Tyeja völgyével szemben levő páratlan fekvésű pilisi sziklakat közvetlen a törvényhatósági ut mellett ács- és kőmives-munka segítségével megközelíthetőkké tehetné és földt helyiséggel láthatná el azon pénzéből, mit a pilisi menedékház felára fejében a központtól visszakap 10 év alatt, s a Püistetón is építhetne ily széplátót és vihar elleni egyszerű menedékfedeleket, hogy az emberi gondoskodás kísérje a turistákat e felséges vidékeken, s e vidék története kezdődjek csinalódni.

Az is lehetséges, hogy orvos-szakértők a Pilis déli oldalát a régi monastérium helyén tudóvészkes megyei sanatorium céljára a legalkalmasabbnak fogják találni. Legalább Görgörszág itt tenyésző tüvelvű növénye felhívja a figyelmet erre.

Albert Iván államépítészeti főmérnök költői gondolkodását és ezzel párosult gyakorlati érzékét mi sem bizonyítja jobban, mint a százazrekre menő akác-csemete ültetése a törvényhatósági ut mentén, mely egy részről kellemes arnyékkal és üde zölddel fogja pár év alatt a kopár, fában szükülködő utvonalaikat ellátni, más részről fölöslegessé fogja tenni a meredek oldalokon a korlátok beállítását, mi sok ezer korona költséget kímél meg az utalpnak, a lakosságnak pedig példát szolgáltat arra, hogy miképp védheti meg kopasz sziklavá változástól a meredek oldalokat, melyeket a vízfolyások izesztó gyorsan barazdálnak és az 1—2 méter agyagföldet pótolhatatlanul le fogják sodorni a völgyekbe, s a sikterületeken az árvíz-eseteket növelni fogja az erdőfosztott völgyek és hegyek sziklás talaja a gyors levezetés által. Az erdőgondnokság ingyen ad csemetét, ha van ki figyelmeztesse a szegény hátramaradott népet, melynek az akác jövedelmét adna a termelhető karó-, szerszám-, épület- és tűzifa által.

Marosujvári levél.

Sokszoros biztatás után műkedvelőink ismét vállalkoztak arra, hogy előadják még egyszer a legutóbb oly nagy sikerrel előadott darabot a „Dolovai nábob leányát”.

A pompásan előadott darab fényes erkölcsi sikert aratott, de hiszen az másképp nem is lehetett. Már a multkori előadás is oly precíz volt, oly szépen megjátszott jeleneteket láttunk, hogy majdnem lehetetlennek hittük, hogy jobban is lehessen, és most — ha lehet — még az előzőnél is szebben ment.

A nem nagy számu, de lelkesülni tudó közönség pedig fényes elismerésben részesítette őket, és egyes jeleneteket frenetikus tapsokkal jutalmazott, mit bőven megérdemeltek.

A szereplőkről már a multkor szóltam részletesen. Most csak azt teszem hozzá, hogy úgy az egyesek, mint az összejátek megfelelt a legkényesebb igényeknek is.

Olyan Tarján Gidát, Szentirmait, Szentirmainét, Jób Vilmát, Biliczkit, Domaházinét még nagy színpadon, hivatott színészeketől se sokat látunk. Valóban nem találunk eléggé méltó szót hozzá, hogy érdemük szerint méltányoljam önzetlen fáradozásukat, melylyel nekünk hálás közönségnek oly szívesen adóznak.

Pedig igazán csak önézetükben lehetik jutalmukat, és lelkesedésükben, mely a szépnek kultiválására buzdítja őket.

Az előadás a Ligetben rögtönzött színpadon történt, és talán a Liget messzesége lehetett az oka, — hozzájárulván az esős idő is — hogy a közönség, a mi műpártoló közönségünk, nem lehetett ott teljes számban, ami az anyagi sikert is biztosította volna a fényes erkölcsi siker mellett. De azért az, reméljük, nem fogja kedvüket szegni, hogy ismét egy jó darabval megpróbálkozzanak.

Előadás után táncz volt, igazi jó kedvvel fűszerezett kis mulatság, mely majdnem reggelig tartott.

Ezek után pedig azzal bucsuzunk, hogy a mielőbbi „Viszontlátásra!”

Nemo.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen bekeljenek sziveskedjenek.**

— **Alsó-Fehér vármegye** közigazgatási bizottsága f. hó 13-án rendes gyűlést tartott, melynek lefolyásáról jövő számunkban részletesen tájékoztatjuk olvasóinkat.

— **Borértékesítés.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a költségvetési vita során a képviselőházban bejelentette, hogy a magyar bor értékesítésének javítása és állandó biztosítása végett országos akciótervet tervez. Ezen akcióterve készen van; a pozsonyi gazdasági kongresszuson tárgyalni fogják; s még az őszi hozzafoznak a magyar szőlőgazdaságra nézve nagy jelentőségű terv keresztülviteléhez.

— **Nyilatkozat.** Tisztelt Szerkesztő urak! A Közérdek 64. számában adatok felsorolása nélkül az állítják, hogy városunkban a születések és halálozások aránya kedvezőtlen. És a tisztaság hiányos volta említetik okul. Először is a halálozási arány nagyon kedvező városunkban. Ugyanis míg 1800—1880. évek közt a halálozási arány évenként, ezer lakosra számítva, 32 volt, azóta folyton csökkenőben van és 1901. évben már 17-re szállott alá, mely arány a legkedvezőbbek közé tartozik az országban. A születések és halálozások aránya is az országos átlagnak 1901. évben megfelelt egy százalékkal, mert 27 volt a születési arány 1000 lakosra. A téves nézet onnan származhatott, hogy egy hóról vételezt az arány amiből helyes statisztikai következtetést vonni azonban nem lehet a számok kicsisége következtében. A közegészségügyi statisztika évi arányokkal szokott számolni. Ami a tisztaságot illeti, éppen 1902. évben tételtett egy nagy lépés annak előmozdítására, amennyiben a köztérket hetenkénti sepréte 610 korona új költséggel kiterjesztetett az egész Magyar-utczára, továbbá a Vasut-utczára és Szentkirály-utczára; továbbá a Várszeg-utczának az Alsóporond és Viz utczák közti részére és a Tövis-utczának, a Szentkirály-utca és Felszeg-utca közötti részére. Nevem megemlékezésével továbbá az Alsóporond-utca rendezésének az éji homályban késése említetik. E tekintetben nyilatkoznom kell az iránt, hogy az utca-rendezési ügyek a múlt év óta Mircse János városi főerdész urra ruháztattak tisztelt polgármesterünk által, és így az adrezt el van véve. Kiváló tisztelettel Nagyenyed, 1902. VIII. 11. Dr. Winkler Albert városi orvos.

— **A Mátyás-szobor gyűjtő bizottság kérése.** A Mátyás-szobor-alapra gyűjtő bizottság azzal a kérésrel fordul azokhoz, akiknek kezébe a múlt hónapok folyamán érkezett gyűjtő iv, hogy a begyűlt pénzt a gyűjtő ivvel együtt beszolgáltatni sziveskedjenek. A szobor-bizottság és Kolozsvár városa tájékozódni óhajt a felől, hogy a begyűlt összeg a szükségletet mennyiben fedezi.

— **Történelmi kiállítás Kolozsvárrt.** A Mátyás-szobor leleplezésével kapcsolatosan gazdag történelmi kiállítást rendez az országos történelmi ereklye-múzeum Kolozsvárrt. A kiállítást szeptember közepén fogják megnyitni. Ugyanakkor tartja ünnepi közgyűlést az országos történelmi ereklye-múzeum is. A kiállítás és ünnepségek előkészületeinek szép munkájában tért kívánnak nyitni az ország minden vidékén lakó hazafiaknak. Ebből a célból a múzeum által a millennium évében alakított vidéki köröket új ből szervezik. A szervezés dolgában a helyhatóságok támogatását a múzeum igazgatósága az alapszabályok és működési kört tartalmazó könyv megküldése mellett ki is kérte azzal, hogy az elhunytak vagy eltávoztak helyébe új hazafias érzesű férfiak ajánlatainak az ünnepi közgyűlésen való felvételre. Nagyenyeden a következő férfiak voltak az 1896. évben a múzeum ottani vidéki körének tagjai: bizottsági tagok Z. Zeyk Dániel főispán, dr. Varró László, Sz. Kovács Gyula biz. tagok; dr. Magyarai Károly sajtóbizottsági tag. A sajtó-bizottságba korábban bevászlott vagy jelen alkalommal beajánlott férfiak működésüket azonnal megkezdik. A közönséget az előkészületekről a helyi sajtóban tájékoztatják. Ennek teljesítésére a bizottság címűkre minden mozzanatról értesítést küld.

— **Egy kis tévedés.** Ilyen czímen a kereskedők és kereskedő ifjak mulatságáról szóló referádánkra vonatkozólag helyreigazítást kaptunk. Ezen helyreigazításban az állítatik, hogy a mulatság sikerében nemcsak a referádában említett rendezőnek, hanem a többi rendezőnek is éppen olyan része volt. Teljes készséggel kiegészítjük referádánknak az érdemek elismerésében való hiányosságát.

— **A zalathnai állami polgári leányiskola értesítését** vettük s ezen jó hírű intézetre felhívjuk érdeklődő közönségünk figyelmét. A nevezett intézetben az 1902—1903. tanévre a beiratkozások szept. 1. és 2. napjain, az iskolai év ünnepélyes megnyitása 4-én törté-

nik. Tandij egész évre 8 kor., beiratási díj 1 kor. Ifjúsági könyvtáridj 1 kor. Orsz. tanító nyugdíjjárulé 30 fillér. Jó magaviseletű szegény tanuló tandíjleengedésben és könyvszegélyben részesülhet. A polg. leányiskolába lépő tanuló köteles a magyar nyelvet tudni annyira, hogy a törvény által ezen iskolában elrendelt magyar nyelvű oktatásban fennakadás nélkül részt vehessen.

— **Honvédek Pantheona.** Óreg honvédek arcképeiben leggazdagabb tárháza az országos történelmi ereklye-múzeum kolozsvári gyűjteményének van. Miután minden arcképpel, leveltárlal külön, betűsorban elhelyezve, a honvédek eletraizi adatai is őriztetnek, ez a gyűjtemény a honvédek Pantheonát kepezi. Ezt a Pantheonat teljessé kívánja tenni most az ereklye-múzeum. E célból lapunk utján kerést intéz a fenyegetésekhez, hogy az igazolt óreg honvédekről, vagy a nagy idők: más, még éio jeles férfiakról díjtalanul készítsenek kabinet-mellképet. E képekből Mátyás király lovas szobra leleplezési ünnepén egy nagyszabású kiállítást fognak rendezni. Az arcképekhez szükséges eletraizi adatok feljegyzésére kérdő pontokkal ellátott íveket küld kívánatla barkednek a múzeum. Beküldhetők családok által elhunyt jelesek kepei is, valamint a nagy időkben tevékeny szerepet játszott honleányok kepei és eletraizi adatai.

— **A budapesti m. kir. állami felső építőipariskola** rendes tanfolyamán a jövő iskolai évre való beírást szeptember 1—5-ig tartják. Az intézetben a tanítás három évig tart. A végzett tanulók kőműves-, kőfaragó- vagy ácsmesterek lehetnek, jelentkezhetnek az építőmesteri vizsgálatra, végre joggal bírnak az egy éves önkéntességre. Díjak: beiratási díj 4. tandíj felelőnként 20, s szertári biztosíték egész évre 6 korona. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1. Keresztlevel, vagy születési bizonyítvány. (15 évesnél fiatalabak nem vehetők fel.) 2. A négy középiskolai (polgári, reáliskola, vagy gimnázium) osztályról szóló bizonyítvány. 3. Ujraoltásról szóló bizonyítvány. 4. Iparhatóság hitelesített bizonyítvány arról, hogy a jelentkező mennyi ideig s melyik építőiparágban dolgozott (legkevesebb elfogadható gyakorlat 2 hó). Bővebb felvilágosítást készleggel ad az igazgatóság VII. Csömöri-ut 74. szám.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát** a kereskedelmi miniszter f. hó 5-én kelt 51267/VII. sz. leiratában arról értesítette, miszerint a még a f. évben megépülő arad gyulafehérvári távbeszélő elkészülte után Gyulafehérvár városa is azonnal be fog a távbeszélő hálózatba kapcsolattatni.

— **A baromfityesztők** Országos Egyesülete alkalmat akarván nyújtani a baromfityesztés egyes fontos kérdéseinek beható tárgyalására, a Pozsonyi II. Országos Mezőgazdasági Kiallításal kapcsolatban baromfityesztési kongresszust rendez Pozsonyban, mely f. évi szeptember hó 14-ik napján fog megtartatni. A kongresszuson részt vehet minden, a baromfityesztés iránt érdeklődő férfi vagy nő, aki a rendező bizottságnál jelentkezik és a tagsági díjat, 3 koronát, legkésőbb f. évi augusztus hó 20-ig a rendező baromfityesztők országos egyesülete pénztárába befizeti.

— **Lelkészek, tanítók, kántorok** s mind azok, kik hangjuk tisztaságát és ércességét épségben tartani óhajtják, használjanak Rethy-féle pemetefü-czukorkát, de a bevásárlásnál arra vigyázzanak, hogy valóban Rethy-féle kapjanak, mivel számos utánzata van.

— **A büszke koldus.** Egy nagyváradai kriminális-tárhoz beállított egy hosszú kaftányos koldus.

Zsidó koldus nem közlön, ha hitsorsosához nyit be kéregetni. Mert azt vallja, hogy ha a gazdagnak kötelessége alamizsnát adnia, a szegénynek viszont joga van elfogadnia. Hiszen van is benne logika, bárha rabulisztikus is némileg.

A kaftányos koldus megállott az ajtóban és önértetes hangon mormogta:

— Nedóve! (Alamizsnát!)

Az ügyvéd a zsebébe nyult és átadott neki tíz krajczárt. A koldus büszkén felkapta a fejét. Mintha nem akart volna hinni a szemének, újból és újból megnézte a pénzt, miközben a legőszintébb és legleplezetlenebb megrétéssel méregette végig szemével az ügyvédet. Aztán megbotránkozva mondta:

— Tíz krajczárt ad nekem? Nagyszerű! Nekem izom-elmeszesedésem van, ami minden száz évben egyszer fordul elő és ő tíz krajczárt ad nekem! Na hallja! Mennyit ad maga akkor egy közönséges vaknak?

— **A tenorista és a csirkepecsenye.** A berlini operaházban régi szokás, hogy a tenorista a Fra Diavolo előadása közben, miatt Zerlina a haramiavezér-ről szóló románcot énekl, nagy nyugalommal elkölt a színpadon egy porció csirkepecsenyét s aztán leöblíti egy pohár vörös borral. Az intendatura egyik buzgó tisztviselője sokallotta ezt a költséget s a Fra Diavolo legközelebbi előadásán papírmáséból való csirkét tételtett a tenorista elé. Az énekes szomorú

tekinettel nézegette az étvágygerjesztő, de teljességemegemészthetetlen szárnyast, s amikor Zerlina a rolmi máncz első veresszakának végére ért, késével dobolni kezdett a papíros-csirkén. Az egész ház viharos nevetésben tört ki aminek az lett a következtése, hogy a Fra Diavolo legközelebbi előadásán a tenorista ismét valódi csirkepecsenyével csillapította étvágyát.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 2137—1902.
tkvt.

Árverési hirdetemny kivonata.

A balazsfalvi kir. bíróság mint tkvti hatóság közhírré teszi, hogy a balazsfalvi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Koltor Ágoston végrehajtást szorvó ellen 2000 korona s járuléka iránti végrehajtásos ügyében a Balazsfalva város I R 301 sz. tjükben A + 1 r. sz. 218 hr. sz. alatt foglalt helyük és házukra 800 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi augusztus hó 30-án d e 10 orakor a balazsfalvi kir. telegkönyvi hatóság irodájában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arányammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóság.

Balazsfalva, 1902. évi június hó 26-án.

Csiszér,

kir. aljárásbíró.

405 1—1

780—1902. v. sz.

Árverési hirdetemny.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósgnak 1902. évi V. 128 számú végzése következtében dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt gyulafehérvári takarékpénztár javára m. b. boesarái Kosztandin Indrész s társai ellen 300 korona s jár. erejéig 1902. évi március hó 19-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 724 koronára becsült következő ingóságok, u. m. Kosztandin Indrésznel 2 ökor, 1 ökörsekér, 12 juh 268 korona, Kosztandin Nikulájnal 2 tiúd, 1 ökörsekér 220 korona, Kosztandin Juonnál 2 ökor, 1 ökörsekér, 236 korona becsértékben nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. bíróság 1902-ik évi V. 128 4 sz. végzése folytán 300 kor. tökévelésének 1901. évi október hó 2. napjától járó 6% kamatai, 1% váltódíj erejéig m. b. boesardon az előjáró házában leendő eszközésére 1902. évi augusztus hó 30-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozik ezennel ely megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az ériutott ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagyenyeden, 1902. évi augusztus hó 6-án.

Gajzágó Simon,

kir. bír. végrehajtó.

406 1—1

Somatose

oldha ő husfehérnye a hus tápanyagát tartalmazza (tojás fehérje és só) majdnem izetelen könyvszoldatát or alában a lehető legjobb erőítő szer gyenge, a táp alkozásban visszamaradt egytelnek — mellbetegnek, idegtelegeknek nyomorbetegnek, — gyermek-ágyasoknak, angol körben szorvó gyermeknek, gyógyulónak.

VAS-SOMATOSE alakjában pedig különösen Sánkóiban szorvóknak orvondag ajálta Somatose nagy mértékben emeli az étvágyát. Kapkáló minden gyógysterárban és drogeriában Csak eredeti csomagolásban valódi.

150 16—52

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt* nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

3570 98

Sz. 2430-1902.
tkvi.**Árverési hirdmény.**

A balászfalvi kir. járásbíró mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Margineán Pável végrehajtónak Bán Mária végrehajtást szenvedő elleni 360 kor. s járuléka iránti végrehajtás ügyében a farkastelki 8 sz. tjkben A + 3 r 1448 hr. sz ingatlanára 88 korona, a 10 r. 222/c, 225 a hr. sz. ingatlanára 604 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor Farkastelke községházánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fognak adni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírokban a kikiáltott kezhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabványos elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóságtól
Balászfalván, 1902. évi július hó 28-án

Csiszér,
kir. aljárásbíró.

404 1-1

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szögig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Eladó házak. Alsó-Porond 2. és 13. sz. alatti Straub-fele házak ügyében értekezhetni dr. Winkler úrral.

Használt kerékpár jó karban olcsó áron eladó. Megtekinthető Tóth-utca 1. szám alatt (a tövis-utcai hid mellett). Értekezhetni ugyanott 12-2-ig és este 6-8 ig.

Törlesztés kölcsönöket nyújt

előnyös feltételek alatt 20, 30, 40, 50 évre terjedőleg már 400 koronától felfelé az

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank Rt.

Alaptőke: 800,000 kor. Tartalékalapok: 200,000 kor.

Intézeti iroda:

Kolozsvártt, Rózsa-utca 1. sz. saját házában.

Prospektussal kívánatra ingyen szolgál az

156 17-24

Igazgatóság.**Vorobicz Kálmán**

vászon-, női- és férfidivat-üzlete
Nagyenyed, Főtér. (Hid mellett.)

Alig pár hónapja, hogy szerencsém van Nagy-Enyed város t. közönségének azon nemcsak elvét megismerni, hogy amiben csak lehet, „magyar ipart pártol.” Örömmel és nyugodtan tettem tehát bevásárlásaimat a tavaszi idényre miért is bátorodom fölhívni a következőkre n. é. vevő közönségem becses figyelmét:

Perutz Testvérek pápai pamut-, vászon- és chiffon-gyár gyártmányait, mint kitűnő, jó és szép árakra, melyek tartósságban fölülmulnak minden eddigi csehországi gyártmányt.

Kobrák cipő-gyár Budapest férfi-, női és gyermek-cipői, melyek híres tartóssága, csinosága és jósága a külföldiek által is jelesen van elismerve, mely ugyancsak lehet ám büszkeségünk.

Goldberger-féle budapesti festő-gyár mosó kardon, zephyr, molinos, satin és batistjai, melyek moshatóságáról felelősséget vállalok.

Budapesti és aradi paplan-gyárak gyártmányai nálam dús választékban kaphatók, selyem, satin, cachemire és kardon minőségekben. Gyönyörködte dús raktárt tartok még női ruha-kelmekben, díszekben ruha és blouse selymekben, női és férfi kész fehérneműkben, kész női blousok és alszoknyákban, nap- és esernyőkben, továbbá szőnyegfüggöny-, ág- és asztalterítőkben, férfialap, harisnyák, fej- és zsebkendőkben, belés rövidárkban.

A magyar ipar támogatásának eszméjével kérem tehát nagybecsű támogatásukat s vagyok

kitűnő tisztelettel

Vorobicz Kálmán.

63 49-*

Egyenes tartó valódi halcsontos
miederekben nagy raktár.

Hazai ipar!

Magyar gyártmány!

**„EMKE”
padló- és parquet-fénymáz.**

Vegyünk Berkes-féle „Emke” padló-fénymáz, s így elérjük, hogy kitűnő, legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelődési célt szolgálunk, mert 5% az „Emke” javára szolgál.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: rögtön szárad s így a fenyezett szoba már 1 óra múlva használatba vehető.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: mosható, s szárazra törülve fénye még fokozottabb.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi fénymáz.

A Berkes-féle „EMKE” szobapadló-fénymáz: kitűnően alkalmas konyhaburorok és más, erős használatnak kitétt tárgyak mázolására.

Eladási hely: 359 12-20

Harmath Miklós ur kereskedése, Nagyenyed.

„Vermorel” rendszerű Peronospora-fecskendők, hozzávaló tömlők, gummi-lapok, egyszerű és dupla szórók leszállított áron.

Mint bizományosa a legkitűnőbb magyar zománczolt bádóg edény gyárnak, oly előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománczu legegészségsébb főző edényeket felére leszállított áron adhatom el; bárki egy kis eszpor vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra” kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olcsók: 90 krtól fölfelé — ugyszinté más nemű zománczos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A tavaszi idényre megérkeztek a legkitűnőbb öntött aczél ekefők, aczél ekekések, összeállított egyetemes ekék; ásók, kapák stb. mind a magyar gyártmány termékei, sőt részben erdélyi gyártmány. Gyémánt aczél kaszák, stíriai gyártmány, teljes felelősség mellett, a közölgő évadra szintén érkezni fognak, ez a fajta 3 év óta legjobbnak bizonyult.

Az alábbi friss töltésű ásványvizek raktáromon mindig kaphatók: **Borszéki, Bikszádi, Budai keserű, Bilini, Előpataki, Giesshübli, Karlsbadi, Krondorf, König Selters, Lewicói, Margit, Marienbadi, Parádi, Salvator, Sztójkaei és Szobránczi.**

Továbbá finom zamatu kávé v. font 60, 70, 90, 1.— frt.

Stearin-gyertya 30, 36, 42 kr.

Szappan 1 rud 20, 24, 32, 48 kr.

Kitűnő savanyító eczet fehér és barna 1 liter 4, 6, 8, 10 kr.

Mindenféle kásákat, gőzmalmi liszteket legolesőbb áron ajánlok. Ajánlom saját gyártmányu sodronyfonataimat kerek, szőlők, épületek bekerítéséhez; elpusztíthatatlanok, árnyékot nem tartanak, tüzmentesek, olcsóbbak minden más kerítésnél és igen díszesek

113 20-52

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Friss Korona tyukszem-tapasz, biztos hatású, nálam kapható.



Magyarnak PÉCS, Németnek BÉCS.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

A legjobb órákat és
ékszereket küld

SCHÖNWALD IMRE

óras és ékszerárugyáros
PÉCSETT.

Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem. — Három évi jótállással.

Egy pontos nikkal zsebbóra szép kivitelben ... 3 frt 50 kr.

Egy pontos nikkal ébresztő óra ... 1 frt 90 kr.

Valódi ezüst remontoir óra pontos járással ... 5 frt — kr.

Valódi ezüst kétfedeles anker remontoir óra ... 8 frt 25 kr.

Valódi ezüst tula remontoir anker kétfedeles óra ... 10 frt 30 kr.

14 karátos arany láncok esinos szép kivitelben:

20 gramm nehéz 25 forint, 25 gramm nehéz 30 forint, 30 gramm nehéz 36 forint, 40 gramm nehéz 47 forint 50 kr.
Minden láncához aranyba foglalt köves lógók külön mérve 15-20 gramm súlyban 4 frt 50 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva és bélyegezve.

233 15-40

Kitüntetve állami és aranyérmekkel.

Több ezer elismerő levél birtokomban van.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Lucerna-, lóhere-, répa-, baltaczin-, margitszilgati fűmag-, kerti
vetemény-magvak a Mauthner-féle bizománybóli